

Konkurzy

Spolek pro vystavení pomníku Mistra Jana Husa v Praze vypsál 3. října 1891 první uměleckou soutěž na podobu Husova pomníku. Návrhy musely být anonymní a mohli se jí zúčastnit pouze umělci české národnosti. Celkové náklady neměly překročit 100 000 zlatých. Celkově se sešlo devět návrhů a první cena (1 500 zlatých) byla udělena Vilému Amortovi z Modřan za návrh s heslem: „Z lásky k umění, vlasti a národu“. Návrh ale nebyl doporučen k realizaci a do budoucna bylo rozhodnuto o vypsání dalšího konkurzu.

Když padlo v roce 1896 definitivní rozhodnutí o umístění pomníku mistra Jana Husa na Staroměstské náměstí, byl vypsán konkurz druhý. Cena pomníku byla navýšena na 150 000 zlatých. Sešlo se celkem 23 návrhů. První cenu (4000 zlatých) získal návrh sochaře Ladislava Šalouna a architekta Antonína Pfeiffera. Spolek brzy zahájil s Ladislavem Šalounem debatu o úpravách návrhu, definitivní model pomníku byl přijat až v dubnu roku 1910. V soutěžním návrhu Šaloun pojal Husa jako mučedníka připoutaného řetězy v kacířské čepici, v pozdějších návrzích toto pojetí opouští a zobrazuje Husa jako symbol nejvyšších idejí národa. Sochař jej charakterizoval slovy: „Můj Hus není osoba reálná, nýbrž obrovský, duchovní zjev.“

Konečná podoba pomníku ztvárňuje Husa jako majestátní sebevědomou postavu a po jejích stranách jsou v široké kompozici rozprostřeny dvě skupiny figur. Jedna skupina, blíže k Týnskému chrámu, představuje odhodlané a statečné bojovníky s pavézou a cepy a druhá skupina odpočívajícího lidu všeho věku symbolizuje exulanty. Ti jsou umístěni směrem k místu, kde bylo popraveno 27 českých pánů v roce 1621. Pomník zdobí tři nápisy: „Milujte se, pravdy každému přejte“, „Živ buď národe posvěcený v Bohu neumírej“ a „Věřím, že vláda věcí tvých k tobě se zase navrátí, ó lide český“. Tento citát od Jana Amose Komenského byl doplněn až roku 1926. Dále na podstavci je citován první verš chorálu „Ktož jsou boží bojovníci a zákona jeho“.

1 Návrh „Carmen Victoris“ (Píseň Vítězná) – fotomontáž do fotografie.

V pozadí východní křídlo Staroměstské radnice a Krennův dům, 1899

2 Akvarelová kresba s návrhem Husova pomníku v těsné blízkosti mariánského sloupu. Neznámý autor navrhl Husův pomník v novogotickém stylu. 1899

3 Projekt na novou budovu Pražské městské pojišťovny se zákresem siluety soutěžního návrhu „Carmen Victoris“, 1899

